

1

Quan vaig néixer, la mare era una autèntica fanàtica dels horòscops i les cartes astrals. Havia viscut un parell d'anys a Londres i allí, pel que ens ha explicat milers de vegades, va fer un grup d'amigues d'arreu del món que anaven boges per l'astrologia, el món de les fades i les endevinadores del futur. També, i això sempre ho explica amb veu fluixeta i com demanant disculpes, havia provat un munt de substàncies "il·legals", així ho diu ella, fent amb els dits com si posés cometes a la paraula. "Il·legals, però del tot naturals", precisa.

—I tot allò natural no és dolent. Els efectes són els que són, però si la natura ho ha creat, per alguna cosa serà. I n'hi haurà que en farà mal ús, és clar. Però la natura és sàvia.

—Drogues. Vols dir drogues —la corregeixo jo.

—Vull dir el que dic. Substàncies “il·legals”, però naturals.

—Drogues.

La mare s'encongeix d'espatlles i continua el relat de les experiències que va compartir amb la colla internacional de sonades. Una d'elles era italiana, la Giovanna, que era la guru o iniciadora experta. Hi havia també la japonesa, la Yoko, que en realitat no es deia Yoko, però que es feia dir així en homenatge a Yoko Ono, una artista molt important als anys seixanta del segle xx i que es va casar amb en John Lennon, el dels Beatles. La Yoko tenia visions, segons la mare. Visions extrasensorials que feien posar els pèls de punta, i riu-te'n de pel·lis com *The Ring* o *Two Sisters*. Els orientals sempre han tingut una dèria especial per a les visions i les fantasies més esgarrifoses i, segons la mare, tot el que la seva cultura té d'introspecció, meditació i espiritualitat, també ho té de sanguinari, horripilant i fantasmagòric. La Yoko creia en el poder de les cartes, el de les bruixes, el de les fades i el de l'oracle. Segons el meu parer, si dic la veritat, tot devia ser producte de les ingestions d'estupefaents i psicoestimulants, de les teràpies naturistes, del *shiat-su* i de les festes que devien muntar al pis on vivien la mare, la Giovanna, la Yoko i un parell més, una belga i la murciana. Perquè n'hi havia una que era de Múrcia, la Belén, que estudiava anglès i feia qualsevol

feina per pagar-se els estudis i l'allotjament, i una setmana era cambrera i l'altra netejava una botiga, i la tercera feia de cangur als nens d'un matrimoni al barri londinenc de Notting Hill. La Belén era la que posava més en dubte els avantatges de la màgia, la nigromància i les cartes astrals. S'apuntava a les festes i a les substàncies "il·legals" doncs precisament per això, perquè eren festes i s'hi consumien substàncies, malgrat les organitzessin i financessin aquell grapat d'esbojarrades de la cort del mag Merlí. La Belén, segons la mare, tenia un tercer motiu de gaudi a les festes: la presència d'homes joves a qui convidaven les sonades de la quarta dimensió a les festes iniciàtiques. Si hi havia molt *poti-poti* en aquelles festes, *poti-poti* sexual s'entén, no ho sabré mai, perquè la mare només parla de les substàncies, les sessions d'espiritisme, la lectura del tarot i els homes que es lligava la murciana.

—Segur que les altres lligàveu tant com ella...

—Què dius ara! Les altres érem unes pàmfiles en aquest aspecte. La Belén ens passava la mà per la cara a totes, i sempre s'enduia els païos de més bon veure. Tenia un sisè sentit per aquestes coses, la Belén.

—I ella no consumia res? Només anava per feina?

—Ella feia el mateix que fèiem les altres, però al final acabava amb companyia masculina, no

com la resta, que hàviem de passar la mà per la paret.

La mare es queda uns segons amb la mirada perduda i després nega amb el cap.

—Qui ho hauria de dir, no et sembla? Compares Barcelona amb Múrcia, o Tokio amb Múrcia... I ja veus, la murciana arrambava amb tot, i les altres...

Quan la mare va tornar a Catalunya va deixar de banda les substàncies “il·legals”, però va continuar, i fins i tot enfortir, l’afecció per les arts endevinaires i el món dels astres i les fades. A Barcelona va rebre la visita de la Giovanna més de vint vegades, de la Yoko només un cop, i de la murciana dos cops. A la belga no la va veure mai més, fins i tot havia oblidat com es deia. La Yoko i la Belén la van visitar quan jo encara no havia nascut. La Giovanna la conec, de fet és la meva padrina, i sempre que apareix per la ciutat ve carregada de regals per a mi i estris o paperassa esotèrica per a la mare. La mare s’ha desvinculat una mica de tot el món fantasiós de la seva amiga de l’ànima, i em sembla que es limita a seguir-li la corrent quan l’altra li parla del submón de les fades i la convergència de constel·lacions i signes del zodíac. La seva passió de jove s’ha anat refredant ara que té feina, i marit, i un parell de fills amb qui compartir el dia a dia. De tant en tant es compra la figureta d’una fada, o una carta astral

d'antiquari, o algun llibre sobre mitologia. Mai no l'he vista consumint cap substància "il·legal", i si ho ha fet, jo no hi era al davant.

El dia del meu catorzè aniversari la mare em va donar una felicitació que havia arribat de Londres i havia enviat la Giovanna. La meva padrina s'havia quedat a viure a Londres quan totes les altres havien tornat als seus països d'origen. Ella va decidir que de la gran ciutat cosmopolita no la movia ningú, i allí s'ha quedat fins ara. La postal de la Giovanna l'havia dibuixada ella mateixa: catorze espelmes, una darrere l'altra, i al final de la cua de flames, un avió. Dins l'avió s'hi veia el meu cap, retallat d'una foto. Abans de tenir temps d'imaginar-me el significat d'aquell dibuix, la mare em va allargar un bitllet d'avió a nom meu, Barcelona-Londres, Londres-Barcelona, pel primer cap de setmana de maig.

—Tens una padrina generosa.

—Londres!!! Òndia, mare!!!

—Els temps canvien, Pol. Jo hi vaig anar als vint-i-tres. Tu hi aniràs als catorze.

—Però jo no sé si podré provar substàncies "il·legals".

—Això ho deixarem al bon enteniment de la teva padrina.

La mare va telefonar a la seva amiga per donar-li les gràcies, cosa que també vaig fer jo a continuació. La Giovanna estava molt contenta que hi anés,

i em volia mostrar un munt de llocs. “No pararem, ja cal que vinguis preparat per a jornades llarguíssimes”. Quan vaig tornar a passar el telèfon a la mare, i abans de desaparèixer cap a la meua habitació, vaig tenir temps d’escoltar la súplica.

—Giovanna, a veure si aprofites ara que el tindràs a la vora i me li fas un estudi. En Pol passa d’aquestes coses, però a mi em faria gràcia saber com se li presenten els astres.

—A mi no —vaig cridar.

—Tu a callar —va fer ella, rient, i se’n va anar amb el telèfon cap a la cuina.

Em va faltar temps per explicar-ho als amics de la classe. Me n’anava a Londres un cap de setmana, sense els pares ni la Diana. La majoria opinava que la cosa no pintava gens malament. Alguns em volien fer encàrrecs, i jo els vaig dir que *ok*, però la pasta per endavant. Alguns van simular indiferència: pura enveja. En Dani va voler saber si la padrina era aquella sonada de les bruixes, i li ho vaig confirmar. Després va voler saber si era la mateixa de les drogues.

—Substàncies il·legals però naturals, noi. I això va ser fa molts anys. I jo en tinc només catorze, Dani.

—Però vés a saber. Potser ella es va iniciar a la nostra edat.

—No sé, Dani. Imagino que la meua padrina trobarà coses més interessants a fer a Londres du-

rant el cap de setmana que no pas iniciar un jove de catorze anys en el consum de substàncies il·legals...

A la Diana, la meva germana petita, no li va semblar excel·lent la idea del regal de la Giovanna. Més que res perquè era un regal per a mi i no per a ella.

—Potser quan tu en facis catorze...

—Encara falten cinc anys.

—Paciència. Fer-se gran té els seus avantatges.

—Té tots els avantatges!

El pare, mentre sopàvem, em va fer moltes recomanacions sobre els llocs de Londres que no em podia perdre de cap de les maneres: les cases del parlament amb el Big Ben, Picadilly Circus, l'abadia de Westminster, Hyde Park, la National Gallery i les seves obres d'art clàssiques, i la Tate Gallery, i l'espectacular Tate Modern amb obres i instal·lacions d'art contemporani...

—Pare, només és un cap de setmana. I a més a més tindrè guia particular.

—No te'n refiïs de la padrina, Pol. Si per ella fos, us faríeu un fart de recórrer paradetes de *hippies* i botigues naturistes...

—No siguis exagerat, Guillem! —el va fer callar la mare.

—I *coffee-shops* —va dir la Diana sense aixecar els ulls del plat.

—Què vols dir amb *coffee-shops*, merdosa? —li va preguntar el pare—. Què en sabràs tu, de *coffee-shops*?

—Els *coffee-shops* són a Amsterdam —vaig apuntar jo.

El pare va donar un cop a la taula i ens va mirar arrufant les celles.

—És cert el que estic escoltant? Els meus dos fills, de nou i catorze anys, divagant sobre el tema dels *coffee-shops* a taula? Que si són a Amsterdam o a la Xina?

A continuació va girar els ulls cap a la mare.

—Em vols dir si això és normal, Sara?

—No sé a què vénen aquests escarafalls, Guillem. Els meus fills són gent moderna, que viuen en una societat moderna i estan al cas de les coses que passen en una societat moderna...

—A la Xina fumen opi —va dir la Diana.

El meu pare la va mirar amb els ulls fora de les òrbites.

—Ho he llegit a *La volta al món en vuitanta dies* —va afegir la meva germana, encongint-se d'espatlles.

—Aquesta nena té la capacitat de treure'm de polleguera —va fer el pare.

—Aquesta meva nena arribarà lluny, Guillem —va dir la mare, i va picar l'ullet a la Diana.

La mare és il·lustradora de llibres infantils. Té l'estudi a casa, amb una gran taula sempre plena

de dibuixos i pots de pintura. En un raconet, al costat de la biblioteca, hi té el que ella anomena el “Saló de lectura”, amb dos còmodes butaques i una tauleta baixa. Nosaltres hi tenim accés des que érem ben petits. A la mare no la disturba gens que la meva germana i jo seiem a llegir mentre ella treballa. Tot al contrari: diu que es concentra millor quan un dels seus fills és a la vora, submergit en les històries d’un llibre que ella tard o d’hora pot il·lustrar. La mare té moltes teories estrafolàries que li vénen, segons el pare, de la seva etapa a Londres.

—Hi ha un món real, que és el de la vida quotidiana, i un altre món eteri, que és el món dels llibres i la literatura. Tots dos es comuniquen i són vitals per sobreviure. És màgic quan els dos móns coincideixen en el temps i en l’espai. I això passa quan algú llegeix. El lector seu en un racó del temps real, assegut en una butaca real, davant un objecte real que es diu llibre i és de paper i té pàgines i té pes. Però el seu cap no és al món real, sinó a l’eteri. El cos és aquí i el cap és allà, a l’altra dimensió. I és aleshores que els dos móns conviuen i es toquen. I aquest fet provoca una mena de reacció estranya que es condensa en l’ambient i fomenta la creativitat, tant la del que llegeix com la del que observa al lector. Quan un dels meus fills llegeix o dibuixa al meu costat, el món eteri se’m fa respirable, com si es materia-

litzés d'alguna manera, i en aquell moment jo em sento més capacitada per a representar les imatges de les històries que il·lustro. És estrany, però és així.

Quan nosaltres llegim a l'estudi de la mare mentre ella està asseguda a la taula dibuixant, en realitat no passa res d'especial. De fet, la mare ni ens mira: té els llapis i pinzells a la mà, i està concentrada en els seus dibuixos. Però resulta que dels móns inventats on nosaltres penetrem a través de les pàgines del llibre, li arriba una mena d'energia que li facilita l'execució de les seves pròpies obres.

—Ja l'he acabat —pot dir la Diana quan ha arribat al punt i final d'un llibre.

—T'ha agradat, reina? —li demana la mare sense ni tan sols aixecar els ulls del seu full de paper.

—Molt.

—Explica'm què t'ha semblat.

Aleshores la meva germana li fa un resum de la trama i comenta allò que més li ha agradat de la història. La mare l'escolta sense mirar-la, amb el tors vinclat damunt la taula on hi té el dibuix a mig fer. Potser la Diana ha llegit una novel·la d'aventures escrita al segle XIX i la mare il·lustra un conte escrit per una noia d'avui en dia, però, tot i així, la interrelació dels móns eteri i real esdevé energia i li transmet pau i confiança en la feina.

La mare, sense treure els ulls de les formes que defineix amb el llapis o el pinzell, escolta les paraules dels seus fills lectors, que encara no han abandonat del tot el món eteri dels llibres que acaben de llegir, les històries de la literatura, les mil i una formes de la ficció. I la mare se sent segura, acompanyada, com si en John Silver de *L'Illa del Tresor* fos allí amb ella, auxiliant-la en la difícil tasca creativa; o en Massagan, o els Senyors del Temps de *Momo*, o en Miquel Strogoff, o el Fantasma de l'Òpera, o vés a saber quants personatges inventats del món de la ficció que li fan costat i admiren, fent-li rotllana al voltant de la taula, com ella fa néixer altres personatges de ficció que passaran a formar part del món eteri de la fantasia.